

TALLINNA ÜLIKOOL

Elina Tomingas, Gerda Roosfeld, Kariina Ritson, Katre Ulp, Maksim Gnutov, Merike Ots

PROOVIKIVI JA „KOOS SUUDAME”, RÜHM KOGUKOND JA KOGEMUSLOOD

ELU projekti portfoolio

TALLINN 2023

SISUKORD

SISUKORD.....	1
1. PROJEKTI ARUANNE.....	2
1.1 PROJEKTI LÄHTEÜLESANNE, EESMÄRGIKIRJELDUS.....	2
1.2 PROBLEEMI OLULISUS, KIRJELDUS JA MEETODITE VALIK.....	2
1.2.1 TEADUSPÕHISUS.....	2
1.3 TEGEVUSTE KIRJELDUS JA SIDUSGRUPPIDENI JÕUDMINE.....	4
1.4 PROJEKTI JÄTKUSUUTLIKKUS.....	5
1.5 KOMMUNIKATSIOON SIDUSRÜHMADELE.....	5
1.6 TULEMUSTE KOKKUVÕTE JA LISAD.....	5
2. PROJEKTI TEGEVUSKAVA.....	6
3. INTERDISTSIPLINAARSUS.....	7
4. IGA RÜHMALIIKME ÕPIKOGE MUSE REFLEKTSIOON.....	8
KASUTATUD KIRJANDUS:.....	12

1. PROJEKTI ARUANNE

1.1 PROJEKTI LÄHTEÜLESANNE, EESMÄRGIKIRJELDUS

Projekti nimi on “Proovikivi ja "Koos suudame" konkurss - inspireerime noori oma kogukonda panustama!”. Üldine projekti eesmärk oli aidata juurutada Proovikivi kogukonda ja luua toetavaid tegevusi ning materjale, et toetada õpetajaid projektipõhise õppe läbiviimisel ja "Koos suudame" konkursil osalemises.

Meie rühma eesmärgiks oli seatud kogemuslugude jagamise, et julgustada ja motiveerida õpetajaid rakendama/läbi viima projektipõhist õpet. Eesmärgi saavutamiseks lõime Proovikivi projekti tutvustava lühifilmi, millega on tagatud jätkusuutlik ja pikaajaline info levitamine projektipõhise õppe kohta.

1.2 PROBLEEMI OLULISUS, KIRJELDUS JA MEETODITE VALIK

Ühe lahendamist vajava probleemina toome välja asjaolu, et õpetajatel puuduvad vajalikud teadmised ja positiivne kogemus projektipõhise õppega, millest tingituna ei pruugi õpetajad antud praktikat enda igapäevatoos kasutada. Antud projekti raames olime eesmärgiks võtnud kogemuslugude jagamise, et julgustada ja motiveerida õpetajaid rakendama ning läbi viima projektipõhist õpet. Eesmärgi saavutamiseks proovime luua Proovikivi projekti tutvustava lühifilmi, millega on tagatud jätkusuutlik ja pikaajaline info levitamine projektipõhise õppe kohta.

1.2.1 TEADUSPÕHISUS

Projektipõhine õpe ja kasu

Projektipõhine õpe on õppevorm, kus õpilased osalevad aktiivselt õppeprotsessis ning saavutavad oma eesmärgid koostöö ja teadmiste jagamise kaudu (Cocco, 2006). Õppekontekst kujuneb võimaluse kaudu lahendada meie aja päriselu küsimusi ja probleeme (Al-Balushi & Al-Aamri, 2014). Projektõppe eripäraks on see, et projekti valmimist tähistab lõpptoote loomine, mis esindab uusi teadmisi ja õpilaste suhtumist uuritavasse probleem (Helle, Tynjälä, & Olkinuora, 2006). Seda tüüpi õppimine soodustab isereguleeritud õppimist ja õpilaste kontseptuaalsete teadmiste arendamist (Barak, 2012). Iseseisvust õpivad õpilased otsuseid langetades, eesmärgi püstitades, projekti planeerides ja korraldades (Bell, 2010). Nad arendavad olulisi 21. sajandi oskusi: suhtlemis- ja koostööoskusi, kriitilise ja loova

mõtlemise oskusi (Wolk, 2022). Projektipõhine õpe ei ole nii ressursside kui ka aja osas nii nõudlik kui traditsiooniline õpe, seda saab rakendada koolimajas endas, piiratud ressursside ja ajaga (Al-Balushi & Al-Aamri, 2014). Õpetajate toetamine võrgustike loomise ja professionaalse arengu võimaluste kaudu mängib aga olulist rolli selles, et õpetajad kasutavad projektõpet (Wolk, 2022).

Projektipõhine õpe ja kogukond

Sotsiaalteadusliku definitsiooni järgi hõlmab kogukond endas kindlat geograafilist asukohta, kus on tavapärane sotsiaalse vahetuse, vastastikkuse ja altruismi muster, mis ületab seadusest tulenevaid kohustusi. Seejuures on sotsiaalses ruumis ühtekuuluvustunne, mida tugevdavad ühised rutiinid, suhtlus, vastastikkus ja kombed. Kogukonna mõiste hõlmab endas moraalseid hüvede, loodusliku altruismi ja vastastikkuse abi ideed. Haridusasutus on oluline keskkond, kus noored kasvavad ja aega veedavad ning seetõttu peaks seal olema toetatud noorte areng ja kujundatama sotsiaalseid hoiakuid ning käitumist. Annist (2011) on märkinud, et kogukonna mõistet kasutatakse tavaliselt katuserminina, mis tähistab territooriumi ja huvide või teatud kuuluvuse alusel kujunenud omavahel suhtlevaid rühmi. Eeldatavasti seob see inimesi mingi ühise joone kaudu ning pakub emotsionaalselt ühtsust ja turvatunnet. Proovikivi projekti raames toetatakse kooli kui kogukonna arengut ning samuti aitab projekti käigus saavutatud tulemus panustada kogukonda selle laiemas mõistes.

Kogukonnas osalemise võib jaotada passiivseks osalemiseks ja aktiivseks osalemiseks. Passiivne osalemise korral ollakse tarbija positsioonis ja kasutatakse kogukonna pakutavat, kuid aktiivse osalemise korral panustatakse ise kogukonda, tootes midagi või olles ise ressurss. Osaleja tahab olla kaasatud sotsiaalsetesse suhetesse või tegevustesse ja osalemine eeldab, et kogukonna liikmetel võimaldatakse osaleda (Wilken et al 2016) Proovikivi projekt on andnud nii õpilastele kui ka õpetajatele võimaluse osaleda kogukonnas aktiivselt ning seeläbi panustada selle arengusse ja toetada suhete tugevnemist. Mesoprotsessis kasutatakse sõna bändimine, mis hõlmab koostööd inimestega, kes tahavad oma probleemidele lahendusi leida. Inimesed tuuakse omavahel kokku ning mured, mis varasemalt tundusid pelgalt isiklikud, viiakse üle kollektiivsesse avalikku tegevusse (Dowling & Westoby, 2013). Antud projekti puhul on õpetajate kogemuslugude jagamine oluline, et toetada neid, kes mingitel põhjustel ei ole rakendanud projektipõhist õpet ning lisaks võimalus õpetajate omavahelise suhtluse tugevdamiseks ning parimate praktikate jagamiseks.

Haridusasutustes rakendatavad sekkumised on näidanud häid tulemusi noorte vaimsele tervisele. Noorte heaolule mõjutab positiivselt see, kui õpetajad arendavad oskusi klassi juhtimises, suhtlemises ja noorte kaasamises. Koolipõhised lahendused aitavad vähendada kiusamist, uimastite tarvitamist ja toetavad tervislikke eluvalikuid. Kooliprogrammid arendavad ka noorte elulisi oskusi (nt suhtlemisoskus, konfliktide lahendamine ja stressi leevendamise oskus), toetavad toimetulekut ja vähendavad vaimse tervise murede riski (Allaste, 2020).

Projektipõhine õpe ja kaasav haridus

Üle maailma on üha tähtsam küsimus, kuidas kaasata klassis kõiki õpilasi nende päritolust või suutlikkusest olenemata. Eesti hariduskorraldus põhineb samuti kaasaval haridusel, mille järgi tuleb igale õpilasele pakkuda tema võimetele ja vajadustele vastavat hariduskorraldust. Oluline on seejuures, et õppija individuaalset arengut toetatakse süsteemselt ja pakutakse talle mitmekesiseid õpivõimalusi (Diana Nõlvak, 2022).

Laste heaolu arengukavas on toodud välja üheks eesmärgiks arendada noortele ja lapsevanematele mõeldud paari- ja peresuhteid ning vanemaharidust toetavaid programme ja teenuseid ning parandada nende kättesaadavust (Heaolu arengukava, 2023). Ka laste heaolu arengukava silmas pidades võib eeldada, et igasugune teaduspõhine sekkumine aitab kaasa laste arengule ja selle toetamisele, nii ka erinevate projektidega liitumisel, kus kaasatud on noored, kellega koostöös viiakse läbi erinevaid tegevusi, mis avardavad noorte maailmavaadet ja õpitakse uusi oskusi enda tulevaseks täiskasvanu eluks. Väga oluline on ka antud projekti läbiviimisel kogukonna kaasamise põhimõte, kus noored ise juba projektis töötades kaasa löövad ning püüavad enda initsiatiivil liita ka kogunna inimesi.

1.3 TEGEVUSTE KIRJELDUS JA SIDUSGRUPPIDENI JÕUDMINE

Antud projekt mõjutab kõige enam Eesti üldhariduslikke koole ja nende õpetajaid. Eesti üldhariduslikes koolides on laialdasemalt levinud tavaõpe ning samuti seostatakse projektipõhist õpet tunnivälise tegevusega. Tulenevalt koolisüsteemides kasutusel olevast põhipraktikast puudub paljudel õpetajatel kogemus ja julgus projekti põhis õpet koolitöös kasutada ja antud projektiga liituda. Seega võtsime ühendust erinevate põhikooli õpetajatega ja uurisime kas ja kui palju nad sellest projektist teavad. Kui ei ole olnud sellest projektist teadlik siis uurisime, et kuidas või mil viisil nad sooviksid seda infot omandada. Lahenduste väljatöötamiseks oleme kaasanud erinevad õpetajad kellel on juba projektiga töötamise

kogemus. On plaanis koguda nende kogemuslood ja luua sellest kogumist ühtne tervik, mida oleks lihtne hiljem sotsiaalmeedias levitada. Kogemuslugude tervik peaks andma edasi projektipõhist õpet rakendavate õpetajate positiivse kogemuse, läbi mille proovime rõhutada, et projektipõhise õppe läbiviimine tavatunnis omab palju positiivseid kasutegureid nii õpilastele, koolile kui ka kogukonnale.

1.4 PROJEKTI JÄTKUSUUTLIKKUS

Projekti tegevuste jätkusuutlikkus on grupi liikmete poolt kõrgelt hinnatud. Põhjus on selles, et lühifilmi asukoht ja esitlemine toimub Proovikivi veebilehel. Lisaks võivad tulevased proovikivide täiustamise ELU rühmad või proovikivi ise lühifilmi näidata enda valitud ajal ja kohas.

1.5 KOMMUNIKATSIOON SIDUSRÜHMADELE

Antud projekti raames oleme lühifilmi pannud Proovikivi kodulehe ning see annab võimaluse tulevikus seda edastada läbi erinevate kanalite (õpetajate leht, sotsiaalmeedia).

1.6 TULEMUSTE KOKKUVÕTE JA LISAD

Esialgu korraldasime mitu kohtumist, et luua ühine visioon meie lõpptulemusest. Seejärel panustas iga rühmaliige mingi konkreetse vahe-eesmärgi täitmisel, mis viis meid edasi eesmärgi saavutamiseni. Kasutasime vahe-eesmärkide saavutamiseks ajaplaneerimist, kuid esines ka olukord, kus tehniliste põhjuste tõttu, tuli uuesti kokku leppida ja läbi viia intervjuu, mis kindlasti mõjutas meie ajaraami. Kokkuvõttes on meie rühma eesmärk saavutatud ning Proovikivi läbinud õppejõudude kogemuslugudest on valminud lühifilm. Link: [Proovikivi kogemuslood](#)

2. PROJEKTI TEGEVUSKAVA

Tegevuskava on esitatud tabelis, mis koostati kogu projekti jooksul.

Tegevused	Tähtaeg	Vastutaja(d)
Esmakohtumine ning grupi moodustamine	12.09.2023 kell 15.00-17.00	Kõik
Projektiga iseseisvalt tutvumine	24.09.2023	Kõik
Zoom - esialgsete mõtete arutamine	24.09.2023 kell 17.00	Kõik
Zoom -probleemi(d), eesmärgi(d), teaduspõhisus, tegevuskava koostamine, tööjaotuse kirjeldus	25.09.2023 kell 19.00	Kõik
Zoom- väikse ja suure grupiga kohtumine. Anu kogemusloo kuulamine, tegevuskava struktuuriga tegelemine	27.09.2023	Kõik
Teooria (teaduspõhisus) koostamine: - Teaduspõhine õpe - Maksim - Projektipõhine õpe ja kaasav haridus - Gerda - Projektipõhine õpe ja kogukond - Kariina	04.10.2023	Maksim, Gerda, Kariina
Vahekokkuvõtteinkeet	20.10.2023	Kõik
Lühifilmi jaoks vajaliku tehnika saamine	09.10.23 - 06.11.23	Katre, Elina
Vahekaitsmine	23.10.2023 kell 14.00-17.00	Kõik
Kogemuslugude kogumine: - Intervjuu küsimuste koostamine - Maksim, Katre - Intervjuude läbiviimine (2-3) - Kariina, Gerda, Katre	20.11.23	Maksim, Katre, Kariina, Gerda
Kogemuslugude vormistamine: - Merike (video kokku monteerimine)	08.12.2023	Kõik
Portfoolio	15.12.2023	Kõik
Kaitsmine	18.12.2023	Kõik

3. INTERDISTSIPLINAARSUS

Meie grupp koosnes kuuest liikmest, kellest 4 on magistriõppe ning 2 bakalaureuseõppe tudengid. Gerda Roosfeld - lastekaitse magistriõppe I aasta tudeng, aitas teaduspõhist teooriat koostada ja intervjuud läbi viia. Maksim Gnutov - sotsioloogia teaduskonna kolmanda kursuse tudeng, aitas teaduspõhist teooriat koostada ja koostada intervjuu kava. Kariina Ritson - sotsiaaltöö magistriõppe I aasta tudeng, aitas teaduspõhist teooriat koostada ja intervjuud läbi viia. Katre Ulp - organisatsioonikäitumise magistriõppe II aasta tudeng, kontakteerus intervjuueeritavatega ja leppis nendega kokku kohtumise aeg. Elina Tomingas - Haldus- ja ärikorralduse bakalaureuse õppe III aasta tudeng, aitas varustust leida ja videot teha. Merike Ots - Kunstiteraapia magistriõppe II aasta tudeng, aitas vahetööd kirjutada ja videot monteerida. Kogu protsessi jooksul kõik täiendasid üksteist, aitasid ja toetasid üksteist. ELU kirjalikud tööd ehk vahetööd ja portfoolio kirjutasid üliõpilased ühiselt.

Tänu rühmaliikmete taustateadmiste ja õppekavade erinevusele moodustasime mitmekülgse, kuid samas hariduse ja kogukonna valdkonnaga väga tihedalt seotud meeskonna. Esialgu tundsin puudust grupiliikmest, kes omaks teadmisi filmimise ja videotöötamise valdkonnast, kuid projekti käigus saime kõik omandada uusi oskusi ja ennast ka selles valdkonnas proovile panna. Selle teekonna läbimine on andnud palju selle alast kogemust, millest on kindlasti kasu ka tulevikus.

4. IGA RÜHMALIHKME ÕPIKOGE MUSE REFLEKTSIOON

Gerda Roosfeld

Kaasava hariduse rakendamine kogukonnas ja haridusasutuses on tänapäeval väga aktuaalne katusteema ühiskonnas. Proovikivi ja Koos suudame konkursiga liitudes ootas in uut teadmist, kuidas inspireerida noori oma kogukonda panustama ja saada uusi teadmisi koolis rakendatavates tehnikates. Üldine projekti eesmärk oli aidata juurutada Proovikivi kogukonda ja luua toetavaid tegevusi ning materjale, et toetada õpetajaid projektipõhise õppe läbiviimisel ja Koos suudame konkursil osalemises. Samuti intervjueerida eelnevaid projektis osalejaid ning edastada kogemuslugusid läbi kodulehe ja sotsiaalmeedia. Enda peamiseks ootuseks projektiga liitumisel pidasin ise näha ja kuulda, mida antud projekt endast täpsemalt kujutab ja kuidas sellega liituda saab. Sh. Mida tänapäeva noored sellest saavad ja kuidas on varasem praktika näidanud välja jätkusuutlikkust. Projektis osaledes sain esialgu tundma õppida ja iseseisvalt uurida teoreetilisi teadmisi kaasavast haridusest ja eelnevatest programmidest, mis Eestis on haridusasutustes varasemalt läbi viidud. Teisalt tutvuda erinevate teadusartiklitega mis pälvisid teemal kuidas kaasata erinevates vanusgruppides lapsi, kui tegemist on erivajadustega lastega või erituge vajavate lastega. Kahel korral sain läbi viia intervjuud füüsiliselt ühe intervjuueeritavaga, mis esimesel korral ei õnnestunud digitehnoloogia äparduse tõttu. Osalesin ka kõikides veebikohtumistest va. ühel. Kindlasti oli oluline roll ka projektis osalemisel ja vajaminevates läbi viidavates grupitöodes osalemine ja kaasahaaratus, kuid selles osas saab iga grupiliige ise endas sisemiselt korrekture või analüüsi teha. Üldises dünaamikas kõik lõppkokkuvõttes sujus ja tööd sai õigeaegselt ja korrektselt esitatud.

Kariina Ritson

Proovikivi ja koos suudame konkurss andis võimaluse kasutada enda varasemaid teadmisi seoses kogukonna aktiveerimisega ning võimaluse panustada haridusvaldkonda. Oli huvitav ennast projektis varasemalt loodud materjalidega kurssi viia ning projektipõhise õppe kohta rohkem teada saada. Teaduspõhise peatüki koostamisel tutvusin erinevate teoreetiliste allikatega, mis andsid põhjaliku ülevaate ja taustateadmise, millest oli projekti jooksul korduvalt abi. Intervjuude läbiviimise kogemus oli minu jaoks uus ning kuna tehnika vedas esimesel kohtumisel alt siis õnnestus ennast intervjuueerimisel lausa kaks korda proovile panna. Olen väga tänulik uute kogemuste eest, mida projektis osalemine mulle pakkus. Grupidünaamika osas läks kõik hästi ning saime enda püstitatud eesmärkide täitmisega hakkama.

Merike Ots

Mind innustas Proovikivi projektis osalema projektipõhise õppe propageerimise olulisus. Olen seda meelt, et meie hetkel antav haridus on juba aegunud ja midagi tuleks muuta. Seega on algatus Proovikivi ja Koos suudame igati tänuväärne. Meie grupi üldine eesmärk oli propageerida Proovikivi projekti, koguda kogemuslugusid õpetajatelt kes olid juba Proovikivi kogemuse omandanud ja luua nende antud info põhjal üks õpetajaid julgustav materjal liitumaks Proovikivi projektiga. Meie grupil oli esialgu plaanis kaks varianti interaktiivne kaart ja lühivideo. Minu panus sellesse projekti oli eelnev uuring õpetajate seas, et kuidas nad üldse sooviksid infot selle projekti kohta saada. Küsitlesin kokku 24 õpetajat. Enamus vastanutest ütles, et soovivad saada infot lühikese videoklipi näol. Seega julgesin oma grupile pakkuda lühivideo tegemist ja võtsin selle tegemise enda kanda. Video töötlemiseks on kasutatud programmi Adobe Premiere. Video töötlemine oli nii suures mahus minu jaoks uus kogemus. Tekkis ka hetki kus pidin paluma abi oma õe pojalt kellel sellega rohkem kogemusi. Olin kohal kõikidel zoomi kohtumistel ja ka füüsilistel kohtumistel. Minu arvates sai meie grupp oma püstitatud eesmärgiga hästi hakkama. Olen tänulik, et sain osa olla sellest projektist

Elina Tomingas

Enda ELU projektiks valisin mina Proovikivi, kuna haridussüsteem ning selle puudujäägid on minu jaoks südamelähedane teema olnud juba enda varajastest koolisastmetest peale. Leian, et haridus peaks olema oluliselt elulisem ning õppija tuleviku vajadusi arvestavam, kui praegu. Siinkohal pakubki projektipõhine õpe ja seda edendav Proovikivi projekt ning “Koos suudame” konkurss ühte lahendust, mis võiks lähi-aastatel jõuda enamikesse Eesti koolidesse. Minu jaoks oli projektipõhine õpe enne ELU projektiga alustamist täiesti võõras mõiste, aga nüüdseks saan aru, kui oluline oleks sellise õppega alustada juba algklassides ja kui palju see annab praktilisi kogemusi aitab kaasa õpitu omandamisele. Meie grupi eesmärgiks oli koguda kogemuslugusid ning viia seeläbi informatsiooni ja ideid selle projekti ning õppevormi kohta õpetajateni, et julgustada neid seda ka oma koolis läbi viima.

Esimesel kohtumisel määrasime mind nõ grupi esindajaks, aga sellest võimalusest ma siiski loobusin ja palusin Kariinal juhtimise üle võtta, kuna minu ajajuhtimis oskus on pigem kehv, siis ei soovinud ma sellega gruppi alt vedada. Minu põhiline väljakutse selles projektis oli tehnika hankimine ning kirjalike tööde viimistlemine. Peale mitmelt poolt uurimist selgus, et tehnika jaoks koolisiselt head lahendust ei ole ning seadsin töökorda hoopis enda peegelkaamera ja õnneks leidsin Katrel kodus ka statiiv. Esimesel intervjuul vedas, aga alt kaamera mälukaart ning seetõttu tuli seda korrata. Edaspidi sujus kõik ilma probleemideta. Minu osalus viimastel veebi teel toimunud suure grupi kohtumistel jäi mitmete asjaolude tõttu veidi kesiseks, kuid alguses plaani paika pannes olin kohtumistel alati kohal ning tänu headele grupikaaslastele on ka hilisem info siiski alati minuni jõudnud ja oleme kõik oma eesmärgid õigeaegselt saavutanud. Olen väga tänulik kogu meie tiimile ning Proovikivi eestvedajatele, et sain võimaluse panustada Eesti hariduse edendamisse.

Maksim Gnutov

Projekt “Proovikivi” huvitas mind, sest see oli seotud noorte ja haridusega. Minu jaoks on haridusvaldkond teadustöös põhisuund. Tänu projektile oli mul hea meel saada kogemusi projekti- ja meeskonnategevuses osalemises mitte juhi, vaid lihtsa osalejana. Minu jaoks oli kasulik teha pigem meeskonnatööd kui individuaalset tööd, kuna mul on nõrkus teatud projektides kõike ise teha. Selle käigus sain teada paljutõotava õpetamismeetodi olemasolust, millest ma polnud varem kuulnud, ning ka rohkem üksikasju projekti “Proovikivi” enda kohta. Usun, et meie loodud kogemuslood mõjutavad selle meetodi populaarsust koolides üle Eesti. Projekti kallal töötades sain kasutada oma teadmisi: intervjuudeks ettevalmistamise vallas, nimelt küsimuste koostamisel; projekti teoreetilise osa otsimisel ja kirjutamisel; ja tegevuse planeerimisel eesmärgi saavutamiseks. Projekti loomise ajal osalesin kõigil meie rühma koosolekutel. Olen tänulik võimaluse eest projektis osaleda, saadud kogemuste eest ning oma rühmale meeskonnatöö ja sõbraliku õhkkonna eest, mis nii lühikese aja jooksul tekkis. Täiuslikkusel pole piire, kuid kokkuvõtteks võib öelda, et meie eesmärk sai täidetud.

Katre Ulp

Proovikivi projektis ja “Koos suudame” konkursil osalemine tundus minu jaoks huvitav väljakutse, kuna varasemalt ei haridusvaldkonnaga sellised kokkupuuted. Samuti puudus mul varasem teadmine, mida täpsemalt endast kujutab projektipõhine õpe. Kõige suuremaks väljakutseks kujunes minu hinnangul intervjuude läbiviimiseks sobiva aja leidmine aga siiski kõik õnnetus plaanipäraselt. Intervjuu läbiviimine oli minu jaoks uus kogemus ja õnneks läks see ilma tõrgeteta. Projektis osalemine mitte ainult ei andnud uusi kogemust ja teadmisi, vaid grupiliikmete näol uusi tutvusi. Grupiliikmed töötasid ühiselt ja eesmärgipäraselt ning valmis väga informatiivne video, mis kindlasti kannab endas edasi eesmärgi- julgustamaks rakendama projektipõhist õpet.

KASUTATUD KIRJANDUS:

Alacapınar, F. (2008). Effectiveness of project based learning. *Egitim Arastirmalari-Eurasian Journal of Educational Research*, 33, 17-34.

Al-Balushi S. M., Al-Aamri S. S. (2014). The effect of environmental science projects on students' environmental knowledge and science attitudes. *International Research in Geographical & Environmental Education*, 23, 213–227.

Allaste, A. A.; Kalmus, V.; Nugin, R.; jt. (2020) Noorteseire aastaraamat 2019/2020. Noorte elu avastamata küljed. Tallinn: Eesti Noorsootöö Keskus. Haridus-ja Teadusministeerium.

Annist, A. (2011). Otsides kogukonda sotsialismijärgses keskuskülas: arenguantropoloogiline uurimus. Tallinn: Tallinna Ülikooli kirjastus. Elektrooniliselt kättesaadav: https://www.researchgate.net/profile/Aet-Annist/publication/287218324_Otsides_kogukonda_sotsialismijargses_keskuskulas_arenguantropoloogiline_uurimus_Seeking_community_in_post-socialist_centralised_villages_A_study_in_anthropology_of_development/links/5674986308ae0ad265ba7b62/Otsides-kogukonda-sotsialismijaergses-keskuskuelas-arenguantropooloogiline-uurimus-Seeking-community-in-post-socialist-centralised-villages-A-study-in-anthropology-of-development.pdf

Barak M. (2012). From 'doing' to 'doing with learning': Reflection on an effort to promote self-regulated learning in technological projects in high school. *European Journal of Engineering Education*, 37, 105–116.

Bell S. (2010). Project-based learning for the 21st century: Skills for the future. *The Clearing House: A Journal of Educational Strategies, Issues and Ideas*, 83, 39–43.

Cocco S. (2006). Student leadership development: The contribution of project-based learning (Unpublished Master's thesis). Royal Roads University, Victoria, BC, Canada.

Helle L., Tynjälä P., Olkinuora E. (2006). Project-based learning in post-secondary education – theory, practice and rubber sling shots. *Higher Education*, 51, 287–314.

Kokotsaki, D., Menzies, V., & Wiggins, A. (2016). Project-based learning: A review of the literature. *Improving Schools*, 19(3), 267-277.

Sotsiaalministeerium, 2023. Heaolu arengukava 2023-2030. Alla laaditud: <https://www.sm.ee/heaolu-arengukava-2023-2030>.

Westoby, P., & Dowling, G. (2013). Theory and practice of dialogical community development: International perspectives. New York: Taylor & Francis Group. Elektrooniliselt kättesaadav:

<https://ebookcentral-proquest-com.ezproxy.tlu.ee/lib/tallinn-ebooks/detail.action?docID=1172911#>

Wilken, J, P et al (2016). Kogukonnaga seotud mõisted ja kogukonnas osalemist toetavad teenused Eestis. Sotsiaaltöö 2/2015. Elektrooniliselt leitav https://intra.tai.ee//images/prints/documents/148836449626_TAI_sotsiaalto_02.pdf

Wolk, S. (2022). Clearing up misconceptions about project-based learning. Phi Delta Kappan, 104(2), 26-31.